

слави Твоего име. И ако, Господи, надъ главитѣ ни се издигатъ ятаганитѣ на безумния Твой рабъ Ниазимъ, и когато той произнесе думитѣ въра иезикъ, нека Св. Илия спусне невиджана до днесъ мълния и въ нея да прочета Твоя съветъ.

Едва що завършилъ х. Илия последнитѣ слова на молитвата си и Ниазимъ навлѣзълъ въ двора. До него на бѣлъ конь била и Магда.

Хаджията погледналъ дъщеря си, свилъ черни вежди и навелъ глава.

— Татко! Чиста съмъ, както шо излѣзохъ отъ дома ти. — високо казала Магда.

— Истина е, хаджи. Азъ взехъ щерка ти за знамение и която ржка се докосне до нея съ плътски желания, тя ще изсѣхне, па била и моята. — потвърдилъ Ниазимъ. И следъ като изгледалъ народа, който, заедно съ хаджията бѣ се изправилъ на крака, продължилъ: — Дойдохъ на днешния день Илинденъ, самъ, за девети пжтъ да те попитамъ, ще склонишъ, или не?

— Не. — отговорилъ хаджията.

Тогасъ Ниазимъ далъ знакъ на единъ отъ конниците. Той слѣзълъ отъ коня си, уловилъ хаджията и положилъ главата му върху единъ дръвникъ на срѣдъ двора. После стѣпилъ съ единия кракъ върху гърба му и зачакалъ съ вдигнатъ ятаганъ страшната заповѣдъ на Ниазима — Сѣчи.

Магда едва пришепнала: Ниазими!

Ниазимъ я погледналъ и следъ минутно мълчание казалъ на хаджията:

— Хаджи, ще ти пожалья главата, ще ти върна Магда и ще оставя раята да живѣе въ миръ, срещу едно отъ дветѣ: Я върата. я езика.

Хаджията неотговорилъ.

Ниазимъ повторилъ!

— Хаджи, азъ отстѣпихъ, отстѣпи и ти. За последенъ пжтъ те питамъ: Я върата, я езика:

Въ мигъ силенъ небесенъ грѣмъ разтресълъ околността. Отъ висинитѣ полетѣлъ огненъ езикъ и падналъ върху вѣковния джбъ.

Х. Илия приповдигналъ глава, приковалъ погледъ въ раздвоения джбъ, изправилъ се и извикалъ:

— Езика!

— Хаджи, отъ днесъ нататъкъ живѣйте въ миръ. — усмихнатъ и доволень казалъ Ниазимъ, цѣлуналъ ржката на Магда. изсвирилъ съ рогъ и бързо се понесълъ по друма къмъ своитѣ сараи.

Магда скочила отъ коня и се хвърлила въ обятията на баща си. Той я прегърналъ, отвелъ я на чардака и отъ тамъ произнесалъ следното слово:

— Братя! Нека бжде така. Езици се мѣнятъ и измѣнятъ, ала не и въра. Родъ и Родина съ въра се крепятъ. Ще дойде день и нашата въра ще ни върне и езика и свободата. Такъвъ бѣ съветътъ и на Господа — Бога. Сега, идете си съ здраве.

И така, день следъ день, мѣсець, следъ мѣсець, година следъ година, българската речъ постепенно чезнѣла, до като се стопила въ ужаса на робството.

Но, мина време...

Ниазимъ бегъ умрѣ...

Минаха и вѣкове.

Дойде день и могъществото на върата спаси и обезсмърти българската речъ въ този хубавъ роденъ край.

Иванъ Балкановъ

Редакторъ ЙОРД. п. ИЛИЕВЪ

Печ. Т. Г. Драгиевъ и Сие — София